

รายงานสถานการณ์ศัตรูมะพร้าว

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูมะพร้าว

จากรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ๕๙ จังหวัด ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ พื้นที่ปลูกมะพร้าว ๑,๒๐๑,๕๓๖ ไร่ พบการระบาดของศัตรูมะพร้าว ๓ ชนิด ได้แก่ หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม และด้วงแรด พื้นที่ระบาดรวม ๒๑๔,๑๖๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๒ ของพื้นที่ปลูก

หนอนหัวดำ* พื้นที่ระบาด ๓๑ จังหวัด จำนวน ๑๒๐,๕๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๔ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๒๐,๘๘๗ ไร่) พื้นที่ระบาดลดลง ๓๐๑ ไร่ โดยพื้นที่ระบาดมาก ๕ อันดับ ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๙๙,๒๐๒ ไร่) ชลบุรี (๗,๐๓๘ ไร่) สุราษฎร์ธานี (๓,๗๑๒ ไร่) สมุทรสาคร (๑,๗๓๙ ไร่) และกรุงเทพมหานคร (๑,๔๔๙ ไร่)

แมลงดำหนาม** พื้นที่ระบาด ๒๐ จังหวัด จำนวน ๘๐,๓๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๙ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๐,๒๙๙ ไร่) พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๗ ไร่ โดยพื้นที่ระบาดมาก ๕ อันดับ ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๖๕,๐๒๖ ไร่) นครศรีธรรมราช (๗,๔๔๘ ไร่) ชุมพร (๓,๓๒๑ ไร่) สุราษฎร์ธานี (๑,๙๓๐ ไร่) และจังหวัดชลบุรี (๑,๑๐๐ ไร่)

ด้วงแรด*** พื้นที่ระบาด ๑๗ จังหวัด จำนวน ๑๓,๒๕๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓,๒๓๒ ไร่) พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๒๐ ไร่ โดยพื้นที่ระบาดมาก ๕ อันดับ ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๘,๖๖๐ ไร่) สุราษฎร์ธานี (๑,๘๕๖ ไร่) ฉะเชิงเทรา (๗๓๖ ไร่) สมุทรสาคร (๔๗๒ ไร่) และจังหวัดนครศรีธรรมราช (๓๘๕ ไร่)

๒. การดำเนินงานควบคุมการระบาด

การควบคุมหนอนหัวดำ

สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี และสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ลงพื้นที่ตรวจสอบพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว โดยการตัดทางใบที่ถูกลูกหนอนหัวดำทำลายมาเผา ดำเนินการปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน (*Bracon hebetor*) ในพื้นที่ที่มีการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว และใช้สารเคมีอิมามิกติน เบนโซเอต (emamectin benzoate) ๑.๙๒ % อีซี ฉีดเข้าลำต้น อัตรา ๓๐ มิลลิลิตร ต่อต้น ในต้นมะพร้าวที่ถูกทำลายระดับรุนแรง

การควบคุมแมลงดำหนาม

สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเรื่องการจัดการสวนมะพร้าว เบื้องต้นให้สะอาด และใช้สารเคมีคาร์บาริล (เซฟวิน ๘๕% ดับบลิวพี) อัตรา ๓๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นบริเวณใบมะพร้าว ให้ทั่วในมะพร้าวต้นเตี้ย เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงดำหนามมะพร้าว

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร และสำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรี จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสวนมะพร้าวเบื้องต้น และปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) ในพื้นที่ที่มีการระบาด โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การควบคุมด้วงแรด

สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช และสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำในการจัดการสวนมะพร้าวให้สะอาด เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงแรดแก่เกษตรกร จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและขยายเชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อนำมาใช้ควบคุมด้วงแรดมะพร้าว และใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลายทิ้ง

๓. การคาดการณ์

จากข้อมูลการติดตามสถานการณ์ศัตรูมะพร้าวในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ยังคงพบการทำลายของหนอนหัวดำแมลงค้ำหนาม และด้วงแรด ซึ่งพื้นที่ปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคใต้ (ฝั่งตะวันออก) มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๓๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐ - ๙๐ % และมีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา มีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐) ส่วนเขตภาคใต้ (ฝั่งตะวันตก) ที่มีพื้นที่การระบาดของศัตรูมะพร้าว มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๐ - ๓๓ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐ - ๙๐% และมีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา มีฝนร้อยละ ๖๐ - ๘๐) ในช่วงนี้มีปริมาณฝนเพิ่มขึ้น คาดว่าการระบาดของศัตรูมะพร้าวทั้ง ๓ ชนิด อาจคงที่ หรือลดลงเล็กน้อยในสัปดาห์ต่อไป

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

การควบคุมหนอนหัวดำมะพร้าว

๑. ตัดทางใบที่ถูกหนอนหัวดำทำลายมาเผา เพื่อทำลายหนอนหัวดำในระยะไข่ ระยะตัวหนอน และระยะดักแด้ โดยเกษตรกรต้องหมั่นเข้าไปสำรวจทางใบมะพร้าว ถ้าพบมีการทำลายของหนอนหัวดำให้ตัดทางใบนั้นมาเผาทำลายทันที

๒. พ่นด้วยเชื้อบีที (*Bacillus thuringiensis*) พ่นหนอนที่ฟักออกมาจากไข่ใหม่ จำนวน ๓ ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกัน ๗ - ๑๐ วัน อัตรา ๘๐ - ๑๐๐ ซีซี ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตราตามคำแนะนำในฉลาก ไม่ควรพ่นในขณะที่มีแสงแดดจัด เพราะจะทำให้เชื้อบีทีที่อ่อนแอ ควรพ่นช่วงเช้าก่อนเวลา ๑๐.๐๐ น. หรือช่วงเย็นหลังเวลา ๑๖.๐๐ น. และต้องใช้เชื้อบีทีที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตรแล้วเท่านั้น

๓. ปล่อยแตนเบียนไข่ทริโครแกรมมา (*Trichogramma* spp.) เพื่อควบคุมระยะไข่ของหนอนหัวดำ อัตราไร่ละ ๑๐ แผ่น แผ่นละ ๒,๐๐๐ ตัว โดยปล่อย ๑๒ ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกัน ๑๕ วัน

๔. ปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมระยะหนอน ของหนอนหัวดำ อัตราไร่ละ ๒๐๐ ตัว กระจายทั่วทั้งแปลง โดยปล่อย ๑๒ ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกัน ๑๕ วัน

๕. ใช้สารเคมีอิมามะกิดิน เบนโซเอท (emamectin benzoate) ๑.๙๒ % อีซี ฉีดเข้าลำต้น อัตรา ๓๐ มิลลิลิตร ต่อต้น โดยการเจาะลำต้นมะพร้าวสูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร จำนวน ๒ รู ทำมุม ๔๕ องศากับลำต้น ให้รูอยู่ตรงกันข้ามกัน ใช้ดอกสว่านขนาด ๔ - ๕ หุนเจาะลึก ๑๐ เซนติเมตร ฉีดสารเคมีใส่รูละ ๑๕ มิลลิลิตร แล้วใช้ดินน้ำมันอุดรูทันที

๖. กรณีมะพร้าวที่มีความสูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร มะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ทำน้ำตาล ให้ใช้วิธีการพ่นสารเคมีทางใบ โดยเลือกใช้สารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่งตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

- ฟลูเบนไดเอไมด์ ๒๐% ดับบลิวจี	อัตรา ๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- คลอแรนทรานิลิโพรล ๕.๑๗% เอสจี	อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- สปินโนสแตด ๑๒% เอสจี	อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร
- ลูเฟนยูรอน ๕% อีซี	อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

การควบคุมแมลงค้ำหนามมะพร้าว

๑. ในมะพร้าวต้นเตี้ย ตัดใบยอดที่ถูกแมลงกัดกิน เก็บไป หนอนและตัวเต็มวัยไปทำลาย

๒. ปล่อยแตนเบียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispitarum*) อัตรา ๕ - ๑๐ มัมมี่ ต่อไร่ ปล่อย ๓ - ๕ ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกัน ๗ - ๑๐ วัน

๓. ในมะพร้าวต้นเตี้ยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) อัตรา ๑ กิโลกรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (นำเชื้อราที่เจริญบนเมล็ดธัญพืชมาขยำ เพื่อแยกกากออกและเอาเฉพาะสปอร์ที่อยู่ในของเหลว) ผสมสารจับใบ ฉีดพ่นยอดมะพร้าวกำจัดหนอนด้งแค้ และตัวเต็มวัยของแมลงดำหนามมะพร้าว

๔. อนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติ เช่น แมลงหางหนีบ เพื่อกินไข่ และหนอนแมลงดำหนามมะพร้าว

การควบคุมด้วงแรดมะพร้าว

๑. เฝ้าหรือฝังซากลำต้นหรือตอของมะพร้าว

๒. เก็กลูกของซากพืช กองมูลสัตว์ให้กระจายออกโดยมีความสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร

๓. ถ้ามีความจำเป็นต้องกองมูลสัตว์นานเกินกว่า ๒ - ๓ เดือน ควรหมั่นพลิกกลับกอง หรือนำใส่ในถุงปุ๋ยผูกปากถุงให้แน่นและนำไปเรียงซ้อนกันไว้

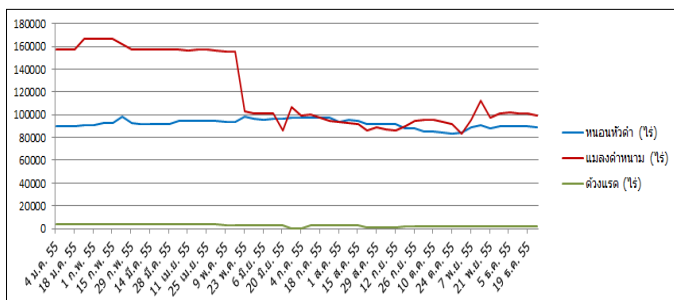
๔. หมั่นทำความสะอาดบริเวณคอมะพร้าว ตามโคนทางใบ หากพบรอยแผลเป็นรู ใช้เหล็กแหลมแทงหาด้วงแรดเพื่อกำจัด

๕. ใช้กับดักฟีโรโมนล่อจับตัวเต็มวัยมาทำลาย

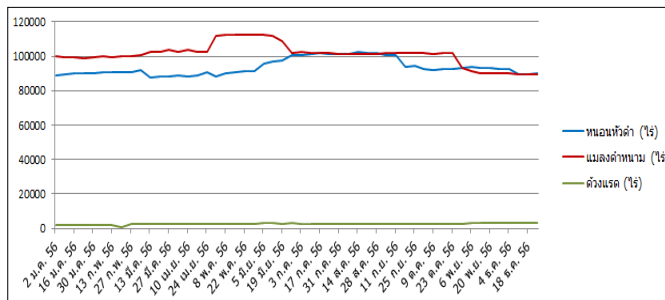
๖. ทำกองล่อให้ตัวเต็มวัยของด้วงแรดมะพร้าวมาวางไข่ โดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) ในอัตรา ๔๐๐ กรัม ต่อกองล่อ คลุกผสมลงในกองล่อให้ทั่ว

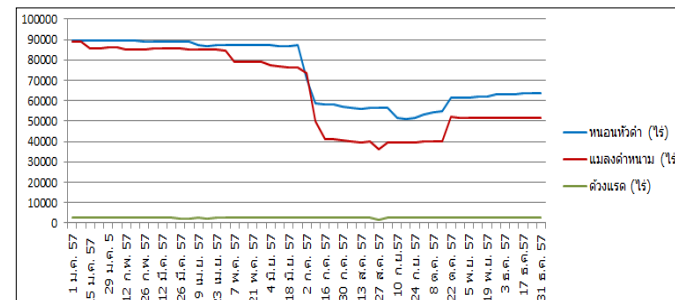
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของหนอนหัวดำ แมลงตำหนาม และด้วงแรดมะพร้าว ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
ภาพรวมทั้งประเทศ

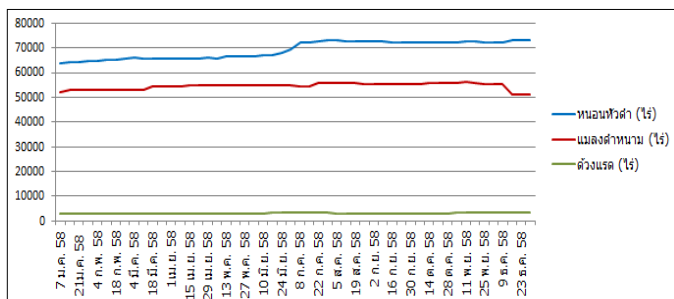
ปี ๒๕๕๕

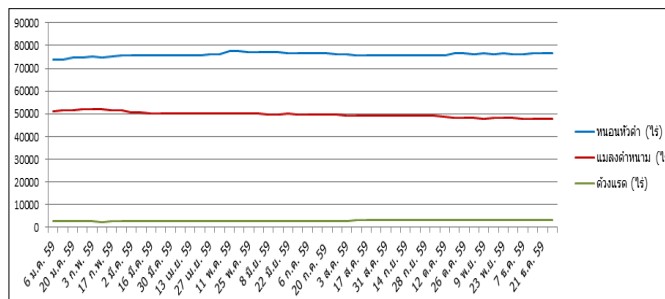
ปี ๒๕๕๖

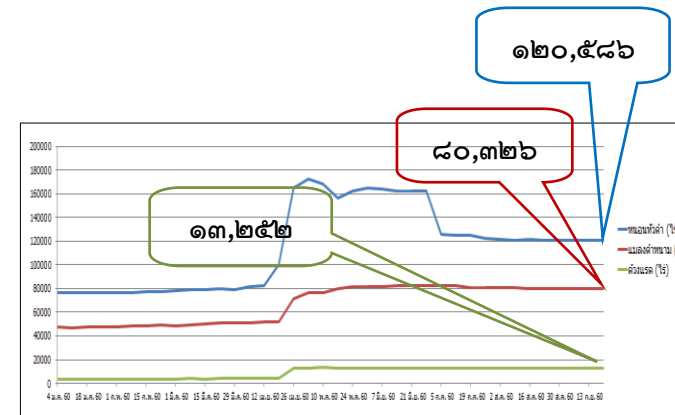
ปี ๒๕๕๗

ปี ๒๕๕๘

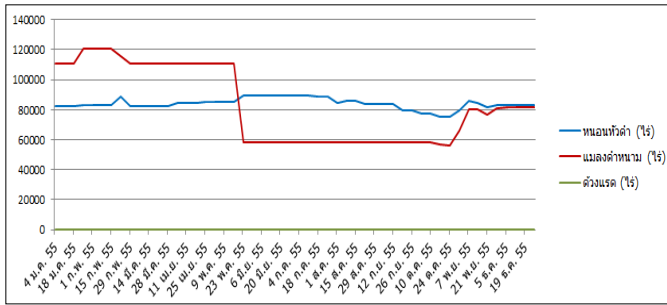

ปี ๒๕๕๙

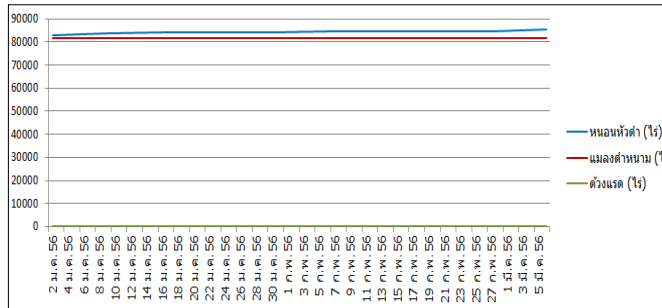

ปี ๒๕๖๐

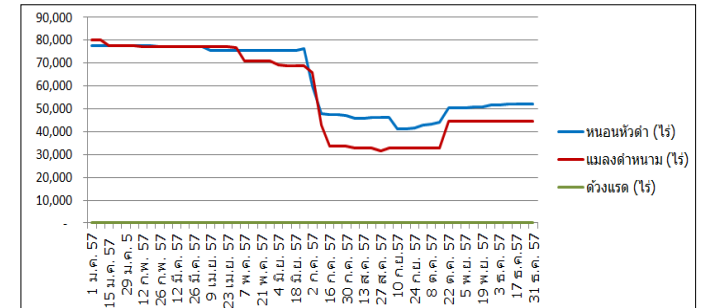
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของหนองหัวดำ แมลงค้ำหนาม และด้วงแรดมะพร้าว ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

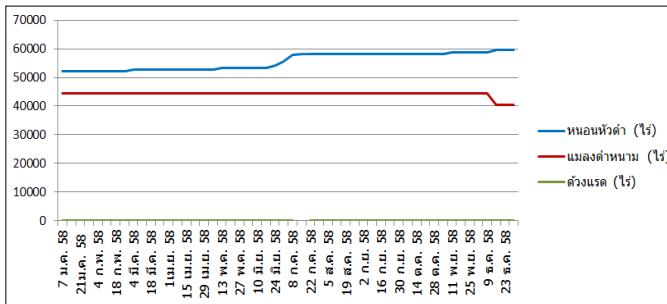
ปี ๒๕๕๕

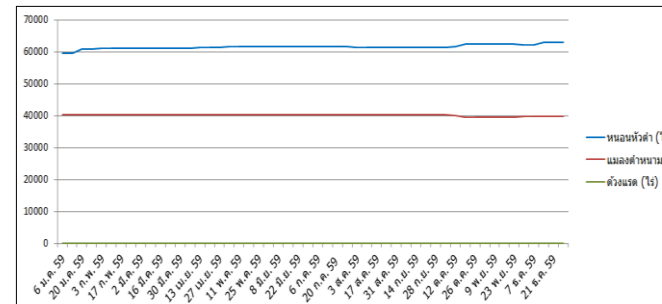
ปี ๒๕๕๖

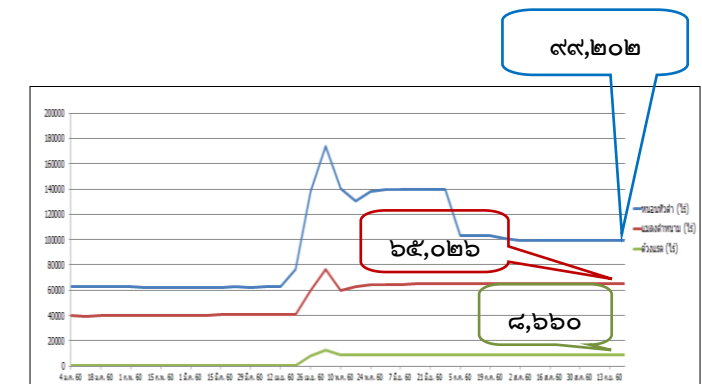
ปี ๒๕๕๗

ปี ๒๕๕๘

ปี ๒๕๕๙

ปี ๒๕๖๐

รายงานสถานการณ์ศัตรูปาล์มน้ำมัน

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูปาล์มน้ำมัน

จากรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ๖๘ จังหวัด ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ๓,๘๔๔,๙๓๙ ไร่ พบการระบาดของศัตรูปาล์มน้ำมัน ๓ ชนิด ได้แก่ หนอนหัวดำ ตัวแรด และด้วงกุหลาบ พื้นที่ระบาดรวม ๑,๒๔๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓ ของพื้นที่ปลูก

หนอนหัวดำ* พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๒๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๗ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๓๐ ไร่) พื้นที่ระบาดลดลง ๕๐ ไร่ พบพื้นที่ระบาด ได้แก่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (๒๖๒ ไร่) กรุงเทพมหานคร (๑๕ ไร่) และจังหวัดราชบุรี (๓ ไร่)

ตัวแรด** พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๙๐๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๒ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙๑๑ ไร่) พื้นที่ระบาดลดลง ๗ ไร่ พบพื้นที่ระบาด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๗๒๙ ไร่) ชุมพร (๑๑๔ ไร่) ปัตตานี (๓๐ ไร่) นครศรีธรรมราช (๓๐ ไร่) และจังหวัดสงขลา (๑ ไร่)

ด้วงกุหลาบ*** พื้นที่ระบาด ๒ จังหวัด จำนวน ๖๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๒ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๖๐ ไร่) พื้นที่ระบาดคงที่ พบพื้นที่ระบาด ได้แก่ จังหวัดสงขลา (๑๐ ไร่) และจังหวัดชุมพร (๕๐ ไร่)

หนอนหน้าแมว**** ไม่พบการระบาด

๒. การดำเนินงานควบคุมการระบาด

การควบคุมหนอนหัวดำ

สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสำนักงานเกษตรพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่อง การป้องกันกำจัดหนอนหัวดำปาล์มน้ำมันแก่เกษตรกร โดยการตัดทางใบที่ถูกหนอนหัวดำทำลายมาเผา และปล่อยแตนเบียน หนอนบรอกอน (*Bracon hebetor*) ในพื้นที่ที่มีการระบาดของหนอนหัวดำปาล์มน้ำมัน

การควบคุมตัวแรด

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี และสำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ให้สะอาด เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งแพร่พันธุ์ของตัวแรดแก่เกษตรกร ใช้ตาข่ายดักจับตัวแรดในระยะตัวเต็มวัย และทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) โดยขอรับการสนับสนุนเชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การควบคุมด้วงกุหลาบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร และสำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา ดำเนินการถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาด เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงกุหลาบแก่เกษตรกร และใช้ตาข่ายดักตัวเต็มวัยมาทำลาย

การควบคุมหนอนหน้าแมว

สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง ลงพื้นที่ตรวจสอบพร้อมทั้งให้คำแนะนำการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมัน และถ่ายทอดความรู้เรื่องการจัดการสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาด โดยวิธีการตัดทางใบที่ถูกหนอนหน้าแมวทำลายแล้วนำไปเผาทิ้งพื้นที่ เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งแพร่พันธุ์ของหนอนหน้าแมวแก่เกษตรกร

๓. การคาดการณ์

จากข้อมูลการติดตามสถานการณ์ศัตรูปาล์มน้ำมันในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ยังคงพบการทำลายของหนอนหัวดำ ตัวงแสด และตัวงกุหลาบ ซึ่งพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคใต้ (ฝั่งตะวันออก) มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๓๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐ - ๙๐ % และมีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมามีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐) ส่วนเขตภาคใต้ (ฝั่งตะวันตก) ที่มีพื้นที่การระบาดของศัตรูปาล์มน้ำมัน มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๐ - ๓๓ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐ - ๙๐% และมีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมามีฝนร้อยละ ๖๐ - ๘๐) ในช่วงนี้มีปริมาณฝนเพิ่มขึ้น คาดว่าการระบาดของศัตรูปาล์มน้ำมัน อาจคงที่ หรือลดลงในสัปดาห์ต่อไป ส่วนพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดอื่นๆ ไม่พบการทำลายของศัตรูปาล์มน้ำมัน

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

กรมส่งเสริมการเกษตรแนะนำให้เกษตรกรป้องกันกำจัดศัตรูในปาล์มน้ำมัน โดยประยุกต์จากวิธีการป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว และตัวงแสดมะพร้าว เพื่อทำการควบคุมการระบาดเบื้องต้นจนกว่าจะได้ผลงานวิจัยอย่างเป็นทางการ ดังนี้

การควบคุมหนอนหัวดำปาล์มน้ำมัน

๑. ตัดทางใบที่ถูกทำลายแล้วนำไปเผาทันที

๒. พ่นด้วยเชื้อ *Bacillus thuringiensis* (Bt) ที่ได้มาตรฐานและผ่านการขึ้นทะเบียนชีวภัณฑ์จากกรมวิชาการเกษตรแล้ว อัตรา ๑๐๐ มิลลิลิตร ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นช่วงเย็นหลีกเลี่ยงแสงแดดจัด

๓. ปลปล่อยแตนเบียนหนอนบราคอน (*Bracon hebetor*) ในอัตรา ๒๐๐ ตัว ต่อไร่ และปลปล่อยแตนเบียนไข่ทริโครแกรมมา (*Trichogramma* spp.) อัตรา ๑๐ แผ่น ต่อไร่ หรือ ๒๐,๐๐๐ ตัว ต่อไร่

๔. ใช้สารเคมี emamectin benzoate ๑.๙๒ % อีซี ฉีดเข้าลำต้น อัตรา ๓๐ มิลลิลิตร ต่อดัน และพ่นทางใบด้วยสารเคมี flubendiamide ๒๐% ดับบลิวจี อัตรา ๕ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

มาตรการในการดำเนินการควบคุมหนอนหัวดำ ดังนี้

มาตรการที่ ๑ เฝ้าระวังสถานการณ์การระบาด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งที่ปลูกเป็นแปลงเดี่ยวหรือปลูกร่วมกับมะพร้าว หรือมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวใกล้เคียง กำหนดเป็นพื้นที่เฝ้าระวัง ให้สำรวจติดตามสถานการณ์และรายงานกรมส่งเสริมการเกษตรทุกสัปดาห์ หากพบการเข้าทำลายต้องให้คำแนะนำเบื้องต้นแก่เกษตรกรทันที และขอความร่วมมือเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ทุกราย สำรวจติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ตนเอง หากพบการเข้าทำลายให้ตัดทางใบปาล์มน้ำมันเผาทำลายทันที ไม่ควรตัดแล้วทิ้งไว้ในพื้นแปลง เนื่องจากแมลงยังคงมีชีวิตและสามารถเคลื่อนย้ายไปทำลายใบอื่นได้ ในกรณีที่เกษตรกรต้องการป้องกันการเข้าทำลายไว้ก่อนสามารถใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย เช่น การปลปล่อยแตนเบียนควบคุมปริมาณ หรือการใช้สารเคมีฉีดเข้าลำต้น หรือพ่นบริเวณทรงพุ่ม โดยขอคำแนะนำและการสนับสนุนแตนเบียนได้จากสำนักงานเกษตรจังหวัดที่ตั้งแปลง

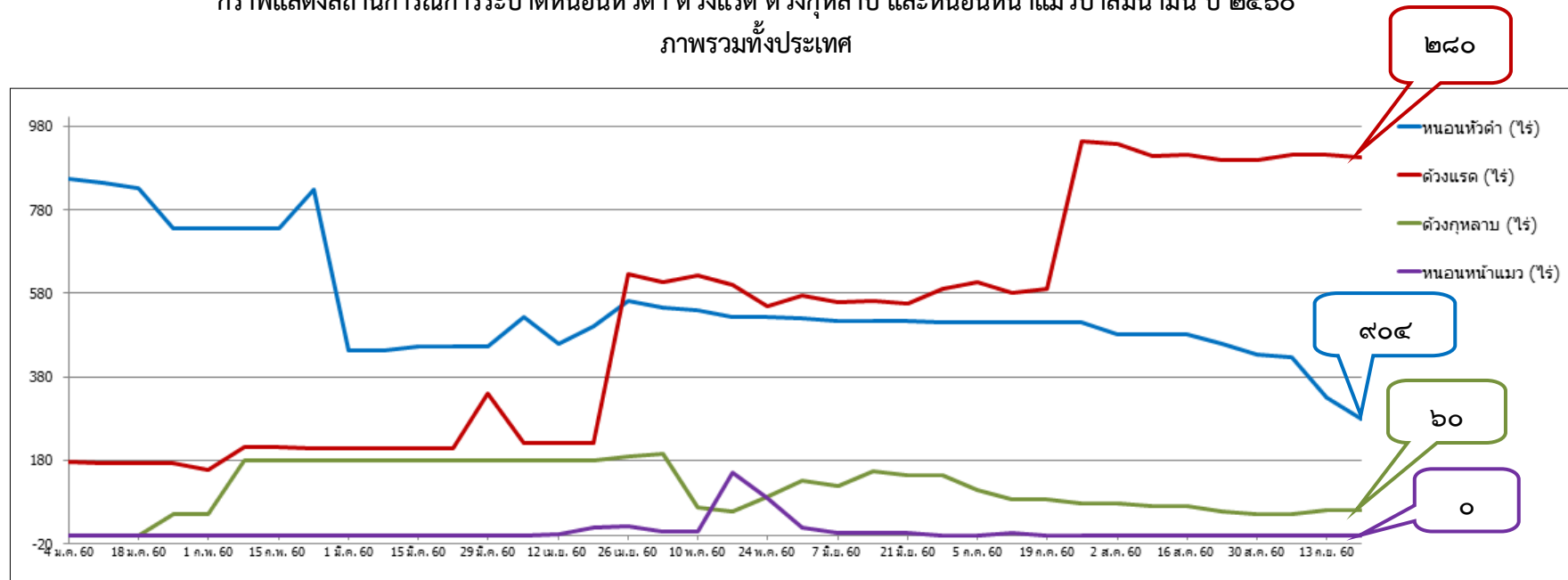
มาตรการที่ ๒ จำกัดดวงพื้นที่ระบาดในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่เสี่ยง โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการจำกัดพื้นที่การระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เป็นพื้นที่วิกฤต (พบการระบาดรุนแรง) และพื้นที่เสี่ยง (พื้นที่บริเวณใกล้เคียง) ไม่ให้หนอนหัวดำระบาดขยายพื้นที่ออกไป ด้วยการตัดวงจรการเจริญเติบโตของแมลงทุกระยะ โดยจัดทำเป็นพื้นที่ต้นแบบการควบคุมหนอนหัวดำในปาล์มน้ำมัน เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันได้ศึกษาและนำไปดำเนินการในพื้นที่ของตน

การควบคุมด้วงแรดปาล์มน้ำมัน

๑. เผาหรือฝักชากลำต้นหรือตอของมะพร้าว
  ๒. เกลี่ยกองซากพืช กองมูลสัตว์ให้กระจายออกโดยมีความสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร
  ๓. ถ้ามีความจำเป็นต้องกองมูลสัตว์นานเกินกว่า ๒ - ๓ เดือน ควรหมั่นพลิกกลับกอง หรือนำใส่ในถุงปุ๋ยผูกปากให้แน่น และนำไปเรียงซ้อนกันไว้
  ๔. หมั่นทำความสะอาดบริเวณคอกปาล์มน้ำมัน ตามโคนทางใบ หากพบรอยแผลเป็นรู ใช้เหล็กแหลมแทงหาด้วงแรด เพื่อกำจัด
  ๕. การควบคุมโดยใช้กับดักฟีโรโมนล่อจับตัวเต็มวัยมาทำลาย
  ๖. ทำกล่องล่อให้ตัวเต็มวัยของด้วงแรดปาล์มน้ำมันมาวางไข่ ใช้เชื้อราเมตตาโรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) ในอัตรา ๔๐๐ กรัม ต่อกล่องล่อ คลุกผสมลงในกล่องล่อให้ทั่ว
-

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของหอนหัวดำ ตั้วงแรด ตั้วงกุหลาบ และหอนหน้าแมวป่าลุ่มน้ำมัน ปี ๒๕๖๐
ภาพรวมทั้งประเทศ

รายงานสถานการณ์ศัตรูยางพารา

วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูยางพารา

จากรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ๖๖ จังหวัด ณ วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ พื้นที่ปลูกยางพารา ๑๙,๙๔๕,๖๒๖ ไร่ พบการระบาดของศัตรูยางพารา ๑ ชนิด ได้แก่ โรครากขาว พื้นที่ระบาดรวม ๒,๘๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ ของพื้นที่ปลูก

*โรครากขาว พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ๒,๘๗๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ ของพื้นที่ปลูก (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓,๔๖๘ ไร่) พื้นที่ระบาดลดลง ๕๙๐ ไร่ พบพื้นที่ระบาด ได้แก่ จังหวัดสุราษฎร์ธานี (๒,๗๓๓ ไร่) ปัตตานี (๗๒ ไร่) สงขลา (๓๕ ไร่) ชุมพร (๒๐ ไร่) ยะลา (๑๐ ไร่) ภูเก็ต (๖ ไร่) และจังหวัดนครพนม (๒ ไร่)

๒. การดำเนินงานควบคุมการระบาด

การควบคุมโรครากขาว

สำนักงานเกษตรจังหวัดสุราษฎร์ธานี ลงพื้นที่ตรวจสอบพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการป้องกันกำจัดโรครากขาว ยางพาราแก่เกษตรกร โดยการขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรค ขนาดคูกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร ไปทางหัวและท้ายในแถวเดียวกันข้างละ ๒ ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงกับแถวถัดไปทั้งสองข้างเพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก และขุดลอกคูทุกปีในพื้นที่ที่มีการระบาด พร้อมทั้งให้เกษตรกรพ่นเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณโคนต้น และบริเวณที่มีเชื้อราสีขาวของโรครากขาวยางพาราปกคลุมอยู่ เพื่อควบคุมการระบาดของโรครากขาวยางพารา

สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี สำนักงานเกษตรจังหวัดสงขลา และสำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ และให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดโรครากขาวยางพารา โดยขุดคูล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรค ขนาดคูกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร ไปทางหัวและท้ายในแถวเดียวกันข้างละ ๒ ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงกับแถวถัดไปทั้งสองข้างเพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่น โดยการสัมผัสกันของราก และขุดลอกคูทุกปีในพื้นที่ที่มีการระบาด ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาไปใช้ควบคุมการระบาดของโรครากขาวยางพารา และรณรงค์ให้เกษตรกรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียนก่อนการปลูกต้นยางพาราใหม่ในพื้นที่เดิม เพื่อตัดวงจรของโรครากขาวยางพารา

๓. การคาดการณ์

จากข้อมูลการติดตามสถานการณ์ศัตรูยางพาราในแปลงติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ยังคงพบการทำลายของโรครากขาว ซึ่งพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ อยู่ในเขตภาคใต้ (ฝั่งตะวันออก) มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๓๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐ - ๙๐ % และมีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมามีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐) ส่วนเขตภาคใต้ (ฝั่งตะวันตก) ที่มีพื้นที่การระบาดของโรครากขาวยางพารา มะพร้าว มีอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๐ - ๓๓ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๐ - ๙๐% และมีฝนร้อยละ ๔๐ - ๗๐ ของพื้นที่ และมีฝนตกหนักถึงหนักมากบางพื้นที่ (สัปดาห์ที่ผ่านมามีฝนร้อยละ ๖๐ - ๘๐) ในช่วงนี้มีปริมาณฝนเพิ่มขึ้น คาดว่าการระบาดของโรครากขาวยางพารา อาจคงที่ หรือเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในสัปดาห์ต่อไป

๔. คำแนะนำในการควบคุมการระบาด

การควบคุมโรครากของยางพารา ตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร

การป้องกันกำจัดโรครากให้ประสบผลสำเร็จ ต้องเริ่มตั้งแต่การเตรียมปลูก ไปจนถึงหลังปลูก หรือระยะที่ต้นยางพาราให้ผลผลิตแล้ว ดังนี้

ก่อนปลูก

๑. การเตรียมพื้นที่ปลูกยางควรทำลายตอไม้ ท่อนไม้เก่าออกให้หมด ไถพลิกหน้าดินตากแดด เพื่อกำจัดเชื้อราที่เจริญอยู่ในดินและในเศษไม้เล็กๆ ที่หลงเหลืออยู่ในดิน

๒. ในแหล่งที่มีการระบาดของโรค หลังการเตรียมดินควรปล่อยพื้นที่ว่างไว้ประมาณ ๑ - ๒ ปี หรือปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่ว เพื่อปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช และจุลินทรีย์ในดินบางชนิดที่เป็นพืชต่อเชื้อราสาเหตุโรคราก

๓. แปลงยางที่มีประวัติการเป็นโรครากมาก่อน แนะนำให้ใช้กัมมะถันผสมดินในหลุมปลูก ๒๔๐ กรัม ต่อหลุม เพื่อปรับสภาพ pH ดินให้เป็นกรด เหมาะต่อการเจริญของเชื้อราบางชนิดที่เป็นปฏิปักษ์ต่อโรครากขาว และป้องกันการเจริญของเชื้อราสาเหตุโรครากเข้าทำลายรากยางพารา

หลังปลูก

๑. หลังจากปลูกยางไปแล้ว ๑ ปี ควรตรวจหาต้นที่เป็นโรครากอย่างสม่ำเสมอ ในพื้นที่ที่ไม่เคยปรากฏโรครากมาก่อน ควรตรวจปีละ ๑ - ๒ ครั้ง ในพื้นที่ที่เคยเป็นโรครากมาก่อน ควรตรวจซ้ำทุก ๓ เดือน ต้นที่เป็นโรคสังเกตได้จากพุ่มใบที่มีอาการใบเหลืองผิดปกติ ควรขุดดูที่โคนต้นและรากหากพบเส้นใยของเชื้อราสาเหตุของโรคควรกำจัดทิ้ง

๒. ต้นยางอายุน้อยกว่า ๓ ปี ขึ้นไป ที่เป็นโรครากควรขุดเผาทำลายให้หมดเพื่อยับยั้งการระบาดของโรค

๓. ต้นยางอายุมากกว่า ๓ ปี ขึ้นไป ควรขุดคูล้อมบริเวณต้นเป็นโรค (ขนาดคูกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร) ไปทางหัวและท้ายในแถวเดียวกันข้างละ ๒ ต้น และกึ่งกลางระหว่างแถวข้างเคียงกับแถวถัดไปทั้งสองข้างเพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของราก และขุดลอกคูทุกปี

๔. ไม่ควรปลูกพืชร่วม หรือพืชแซมที่เป็นพืชอาศัยของโรครากในพื้นที่หรือหลุมปลูกที่เคยเป็นโรคราก

๕. ใช้สารเคมีสำหรับรักษาต้นที่เป็นโรคเพียงเล็กน้อย และใช้กับต้นข้างเคียงเพื่อป้องกันโรค ใช้วิธีการขุดร่องเล็กๆ รอบโคนต้น กว้าง ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร เทสารเคมีลงในร่องรอบโคนต้น ใช้สารเคมีทุก ๖ เดือน เป็นเวลา ๒ ปี โดยเลือกใช้สารเคมีชนิดใดชนิดหนึ่งตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

- ไตรเดอร์มอร์ฟ ๗๕% อีซี	อัตรา ๑๐ - ๒๐ ซีซี ต่อน้ำ ๑ - ๒ ลิตร ต่อต้น
- ไฮโปโรโคนาโซล ๑๐% เอสแอล	อัตรา ๑๐ - ๒๐ ซีซี ต่อน้ำ ๑ - ๒ ลิตร ต่อต้น
- โพรพิโคนาโซล ๒๕% อีซี	อัตรา ๓๐ ซีซี ต่อน้ำ ๓ ลิตร ต่อต้น
- เฮกซะโคนาโซล ๕% อีซี	อัตรา อัตรา ๑๐ - ๒๐ ซีซี ต่อน้ำ ๒ ลิตร ต่อต้น
- เฟนิโคลนีส ๔๐% เอฟเอส	อัตรา ๔ - ๘ กรัม ต่อน้ำ ๓ ลิตร ต่อต้น
-

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ปี ๒๕๖๐

